

EU miljøspecialudvalget
att: Christoffer Hedelund Bonavent Hansen
(chhbh@mfvm.dk)
cc: Jette Blendstrup Sørensen og Jane Pedersen

3. december 2020

Dansk Skovforenings bemærkninger til to tekniske noter vedrørende naturmål i EU biodiversitetsstrategien

Dansk Skovforening takke for muligheden for at sende vores bemærkninger og betragtninger til de to udkast til tekniske vejledninger om, hvordan EU's medlemsstater bør følge op på strategiens målsætninger vedrørende beskyttelse og genopretning af natur.

Indledningsvist skal det gentages at Dansk Skovforening finder at biodiversitetsstrategiens overordnede formål med at bevare og øge biodiversiteten som udgangspunkt er en god ambition. Vi ser det dog fortsat som en mangel, at biodiversitetsstrategien ikke i højere grad ser på muligheden for at sammenkoble og anerkende de klimamæssige fordele skov har samt den høje biodiversitet i de bæredygtigt drevne skove. Der vil være gode muligheder for at fremme og sikre biodiversitet i en større skala gennem anerkendelsen af, at en aktiv og bæredygtig skovforvaltning opretholder vores skove sunde og robuste. Bæredygtig skovdrift, som er rygraden i alle skovbrugsrelaterede operationer, bør ses som en mulighed for at beskytter den biologiske mangfoldighed, når også klimaforandringerne virkning medregnes.

Bemærkninger til udkastet til kriterier og vejledning for beskyttede områder.

Vi har noteret os, at det fortsat er tydeligt at alle medlemsstaterne skal bidrage til at nå 30% målet, men at forpligtigelsen skal være proportional med de enkelte landes nuværende naturværdier og det potentiale de enkelte lande hver især har. Det stemmer helt overens med Miljøministerens udmelding om, at det ikke er realistisk at Danmark vil kunne levere 30% beskyttet natur på landjorden, fordi der i Danmark er en høj befolkningstæthed med en stor landbrugsproduktion. Vi bakker op om den tilgang.

Udkastet til vejledningen skal fastsætte kriterier og vejledning for at identificere og udpege supplerende områder, samt definere hvad der menes med "strengt beskyttet", da dette ikke er fastsat i selve strategien. Vi mener at der er et stykke vej endnu, forend vejledningen opfylder det formål og ser frem til en dialog om mulige forbedringer og præciseringer.

Målsætningen om 30 % juridisk beskyttet natur

Målsætningen om 30% juridisk beskyttet natur skal primært nås gennem færdigudbygning af Natura 2000-netværket og med supplerende nye udpegninger under national beskyttelse.

Hjemlen til færdigudbygning af Natura 2000-netværket ligger i naturdirektiverne, men det er uklart hvilken lovhjemmel der kan anvendes til sikring af den del der ligger ud over dette. Dansk Skovforening lægger derfor vægt på at det i høj grad skal være op til det enkelte medlemsland at fastlægge den del der ligger ud over Natura 2000- netværket.

Derfor er det positivt, at der i foreliggende vejledningen kun gives meget overordnede retningslinier for hvordan udpegnings af beskyttede naturområder under nationale beskyttelsesordningen skal foretages. Der lægges op til, at det er op til medlemsstaterne at identificere hvilke arter og habitater, der kan have behov for yderligere beskyttede områder. Herunder er det pointeret, at der samtidig skal tages hensyn til beskyttelse af kulstofrige naturtyper og andre naturtyper, der samtidig kan bidrage til at modvirke klimaændringer. Dansk Skovforening bifalder den tilgang.

Det er positivt at det fremgår af vejledningen, at alle beskyttede arealer skal have klart identificerede bevaringsmålsætninger og –foranstaltninger. Det er i Danmark implementeret for Natura 2000-naturtyperne gennem Natura 2000-planlægningen, men vil skulle fastsættes for de yderligere arealer, der eventuel skal udvælges til at bidrage til målsætningen.

Det er ikke af den foreliggende vejledning klart, hvordan "juridisk beskyttet" skal defineres, men det fremhæves, at det kræver en langsigtet forpligtigelse til at beskytte arealer på land eller vand. Det nævnes at både en formel juridisk udpegnings, en administrativ beskyttelse eller kontrakt kan tælle med, men vil afhænge af eksisterende national praksis og af en sagsspecifik analyse af det mest effektive værktøj og muligheder i hvert enkelt tilfælde. Vi finder det meget væsentligt at vejledningen giver denne fleksibilitet for medlemslandene.

10% strengt beskyttede områder

Det er ikke defineret i strategien hvad der menes med "strengt beskyttet", men i det foreliggende udkast skrives at strengt beskyttede områder skal være områder " where natural processes are left essentially undisturbed to respect the areas' ecological requirements". Det beskrives yderligere at det betyder, at områderne skal have en tilstrækkelig størrelse for at sikre at de naturlige processer, som levesteder og arter er afhængige af.

Videre skrives det, at en række aktiviteter – herunder jagt, skovbrug m.v. – ikke er foreneligt med dette beskyttelsesniveau. Dansk Skovforening finder denne meget restriktive og begrænsende tolkning problematisk og helt ude af proportioner. Vi savner i stedet at det fastlægges hvilke arter og naturtyper, der har behov for en strengere beskyttelse og herefter fastlægger hvilke aktiviteter, der vil kunne påvirke beskyttelsen negativt.

For eksempel vil det ikke give mening at forbyde jagt i urørt skov i Danmark. Dansk Skovforening mener, at så længe en bestemt aktivitet ikke er i modstrid med en bestemt bevaringsmålsætning og at udnyttelsen af de naturlige ressourcer foregår på en kontrolleret og bæredygtig måde i

overensstemmelse med planen for området, bør disse aktiviteter kunne opretholdes. Dette er i overensstemmelse med IUCN's retningslinier.

Det fremgår videre, at arealer med streng beskyttelse i vid udstrækning skal være selvforvaltende og ikke må have behov for menneskelig indgriben i form af pleje m.v. Vi mener, at det på den baggrund vil være meget få arealer i Danmark som kan leve op til disse definitioner/kriterier. Det kan betyde at andelen af strengt beskyttet areal vil blive begrænset i Danmark. Alternativt kunne vi foreslå, at kriterierne for "streng beskyttelse" udformes ud fra en mere nuanceret tilgang til beskyttelse. Da det samtidig kræves, at strengt beskyttede områder skal have klare stedsspecifikke bevaringsmål, vil det være relevant, at der frem for at fastsætte generelle forbud, i stedet fastsættes retningslinjer, med udgangspunkt i de enkelte områders naturværdier og i formålet med beskyttelsen af de enkelte områder.

Involvering af interessenter

For både udpegning af de 30 % juridisk beskyttede natur og de 10% med streng beskyttelse beskriver vejledningen, at ansvaret for identifikation, udpegning og tilstrækkelig og effektiv forvaltning af beskyttede områder påhviler medlemsstaterne.

Dansk Skovforening mener at det giver god mening på grund af den store forskel der er landende imellem i forhold til andelen og typen af naturlige områder, der opfylder kriterierne for at skulle under den strenge beskyttelse. Vi mener at kriterierne skal baseres på et fagligt grundlag. Men da næsten ¾ af skovarealet er ejet af private, med et gennemsnitligt areal på 10 ha, er det vigtigt, at inkluderer ejerrepræsentanter i den danske fastsættelse af kriterierne for udpegningen. Særligt i forhold til en efterfølgende mere gnidningsfri implementering i praksis.

Bemærkninger til udkast til vejledning om hvordan medlemsstater skal vælge og prioritere arter og naturtyper for målet om 30 pct. forbedring.

Det overordnede mål for opnåelse af gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper på naturdirektiverne er fastlagt i naturdirektivernes bestemmelser. Heri er der dog ikke fastlagt en tidsfrist for opnåelse af gunstig bevaringsstatus. Når der i biodiversitetsstrategien fastsættes et mål om at medlemsstaterne skal sikre at mindst 30% de arter og levesteder, der i øjeblikket ikke er i gunstig status, er i denne kategori eller viser en stærk positiv tendens inden udgangen af 2030, er det en stramning i forhold til direktivbestemmelserne.

For at nå dette mål i Danmark vil det kræve en væsentlig ændret indsats, i forhold til den der er gennemført i de seneste planperioder. Og med den nuværende vurdering af særligt skovnaturtypernes tilstand og de anvendte kriterier (særligt mængden af tilstedeværelsen af stort dødt ved), vil det være umuligt for skovene at bidrage til dette mål. Samtidig vil det forudsætte, at der tilvejebringes langt flere midler til indsatsen og at, der ses langt mere målrettet på, hvad de enkelte naturtyper og arter har behov for, hvis de skal opnå gunstig bevaringsstatus.

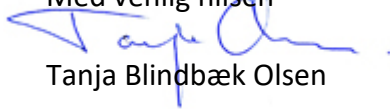
Vurderingen af fremgang i arter og naturtypers tilstand skal ud fra udkastet tage udgangspunkt i landenes artikel 17 afrapporteringer. I forbindelse med den seneste indrapportering har Miljøministeren lovet at iværksætte en analyse af den måde de enkelte lande gennemfører

rapporteringer på, for at sikre bedre sammenligning mellem lande i fremtiden. Dansk Skovforening opfordrer til at analysen gennemføres hurtigst muligt, så den kan indgå i arbejdet med denne vejledning.

Der nævnes en række nøglefaktorer for at kunne opnå de fastsatte mål i afsnit 3.4. Vi skal her igen henlede opmærksomheden på vigtigheden af at inddrage private lodsejere, da en stor del af forekomsten af beskyttede arter og naturtyper findes på privatejede arealer.

Vi henstiller derfor til at Dansk Skovforening bliver inddraget tæt i det videre arbejde med udviklingen af de to vejledninger og særligt i udviklingen af de danske kriterier og målsætninger.

Med venlig hilsen

Tanja Blindbæk Olsen